

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

підготовки першого (бакалаврського) рівня
спеціальності **014 Середня освіта**
предметної спеціальності **014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)**
спеціалізації **014.021 Англійська мова та зарубіжна література**
освітньо-професійної програми
Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література

Силабус освітнього компонента “ МЕТОДИКА НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ” підготовки першого бакалаврського рівня галузі знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА, спеціальності 014 *Середня освіта*, предметної спеціальності 014.02 *Середня освіта (Мова та зарубіжна література)*, спеціалізації 014.021 *Англійська мова та зарубіжна література*

3,

a, за освітньо-професійною програмою СЕРЕДНЯ ОСВІТА. АНГЛІЙСЬКА ТА ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВИ. ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Розробники:

Гордієнко Ю. А., доцент кафедри практики англійської мови,
кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (Гордієнко Ю.А.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови, протокол № 1 від 29. 08. 2024 р.

Завідувач кафедри практики англійської мови

проф. Коляда Е. К.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчального компонента
Денна форма навчання		Нормативна
Кількість годин / кредитів 150 / 5	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)	Рік навчання 3
ІНДЗ: <u>немає</u>	Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література. Бакалавр	Семестр 5 Лекції – 32 год. Практичні (семінарські) 40 год.
Мова навчання		Самостійна робота 68 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: екзамен
		Англійська, українська

Таблиця 2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчального компонента
Заочна форма навчання		Нормативна
Кількість годин / кредитів 150 / 5	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)	Рік навчання 3
ІНДЗ: <u>немає</u>	Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література. Бакалавр	Семестр 5 Лекції – 10 год. Практичні (семінарські) – 14 год.
Мова навчання		Самостійна робота – 108 год.
		Консультації – 18 год.
		Форма контролю: екзамен
		Англійська, українська

ІІ. Інформація про викладачів

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Гордієнко Юлія Анатоліївна
Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	м.т. (099)7399786 gordijenko@vnu.edu.ua, yulia.gord.8@gmail.com
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

ІІІ. Опис освітнього компонента

1. Анонтація

Силабус освітнього компонента «Методика навчання англійської мови» укладено відповідно до освітньо-професійної програми **Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література** підготовки здобувачів освіти першого бакалаврського рівня у галузі знань **01 Освіта / Педагогіка** спеціальності **014 Середня освіта** спеціалізації **014.021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)**. Освітній компонент призначений для здобувачів освіти III курсу факультету іноземної філології Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Пререквізити / постреквізити. Вивчення ОК «Методика навчання англійської мови» відбувається на основі вивчених у попередніх семестрах ОК5 Інформаційно-комунікаційні технології в освіті, ОК8 Психологія, ОК7 Педагогіка, ОК9 Англійська мова, ОК15 Теоретичний курс англійської мови. Постреквізитами є такі освітні компоненти, як ОК18 Методика навчання другої іноземної мови, ОК21 Курсова робота з методики навчання іноземних мов, ОК25 та ОК27 Педагогічна практика, ОК23 Атестаційний іспит.

Предметом курсу «Методика навчання англійської мови» є професійна методична компетентність майбутніх учителів англійської мови закладу загальної середньої освіти базового та профільного рівнів.

При формуванні професійної методичної компетентності здобувачів освіти основна увага зосереджується на таких її компонентах:

1) мотиваційному, сутність якого полягає в діалогічній спрямованості педагогічного спілкування майбутніх учителів, розвиткові їхніх професійних інтересів та мотивів, внутрішньої та позитивної зовнішньої мотивації у професійній діяльності, орієнтації на успішність та ефективність у здійсненні професійних функцій;

2) лінгвістичному, який передбачає формування знань, умінь і навичок, необхідних для здійснення іншомовних мовленнєвих операцій, з яких складається професійна мовленнєва діяльність;

3) операційному, який пов'язаний із використанням відповідних методів, прийомів, форм організації діяльності, що безпосередньо впливатимуть на її продуктивність в освітньому процесі ЗЗСО;

4) рефлексивно-поведінковому, який забезпечуватиме зворотній зв'язок у роботі зі здобувачами, здатність майбутнього вчителя використовувати здобуті знання та вміння на практиці та аналізувати їх ефективність у довгостроковій перспективі.

Мета курсу – створити для здобувача освіти сприятливі педагогічні умови для оволодіння системою знань про всі компоненти освітнього процесу в ЗЗСО та системою навичок і умінь реалізувати методичні дії у процесі навчання англійської мови.

Завдання ОК «Методика навчання англійської мови»:

- створити умови для формування методичної компетентності здобувачів – майбутніх учителів ЗЗСО;

- формувати у здобувачів стійкі методичні навички та вміння правильного використання методичних прийомів та засобів навчання у професійній діяльності;
- впроваджувати нові знання, інноваційні технології та підходи до освітнього процесу;
- формувати навички оволодіння професійною термінологією з методики навчання англійської мови;
- формувати уміння розробляти плани-конспекти уроків англійської мови у ЗЗСО, застосовувати різні підходи до планування навчальних занять та враховувати вікові особливості здобувачів базової та профільної середньої освіти;
- навчати здобувачів робити самостійні висновки зі спостережень над навчальним процесом в ЗЗСО та в результаті ознайомлення з передовим педагогічним досвідом інших учителів та науковців;
- навчати аналізувати мовний та методичний матеріал, систематизувати знання про методичні засоби навчання;
- розвивати організаторські, фасилітативні, емпатійні, рефлексивні, дидактичні уміння та навички майбутніх учителів англійської мови;
- формувати та розвивати соціальні навички 21-го століття (**soft skills**) – критичне мислення, вирішення проблем, креативність, комунікативні вміння, здатність працювати самостійно, соціальну обізнаність, громадянську свідомість, самоусвідомлення, самоорганізацію, здатність будувати стосунки, співпрацю, гнучкість, вміння працювати у команді, цифрову грамотність, лідерство, особистісний розвиток.

У процесі вивчення освітнього компонента використовуються такі **методи** :

- **традиційні: пояснально-ілюстративний та репродуктивний** (розповідь, лекція, пояснення, консультація, робота з підручником, посібником, словником, картинами, таблицями, схемами, демонстрація, виконання вправ, практичних завдань);
- **проблемно-пошуковий** (проблемного викладу, розв'язання проблемних ситуацій, евристична бесіда, дослідження, спостереження, узагальнення, синтез, аналіз, порівняння, зіставлення, структурування, робота з науковою літературою);
- **комунікативно-творчий з елементами інтерактивного навчання** (вирішення творчих завдань; спільне розв'язання проблем, робота в парах, робота в групах, мозкова атака, дебати, дискусія, ситуаційний аналіз).

По закінченню курсу у здобувачів освіти будуть сформованими такі **загальні та фахові компетентності**:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з філології та наук про освіту, педагогіки, психології, теорії та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури і характеризується комплексністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати наявні цифрові ресурси та технології в освітньому процесі та створювати (за потреби) нові.

ЗК5. Здатність усвідомлювати й поціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі; діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК9. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття, емоції, потреби та

емоційні стани інших учасників освітнього процесу; визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан; використовувати стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки та я-ідентичності здобувачів; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК3. Здатність планувати освітній процес та прогнозувати його результати; організовувати процес навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти, організовувати різні види й форми їхньої навчальної та пізнавальної діяльності та осередки їхнього навчання, виховання і розвитку.

ФК4. Здатність формувати і розвивати у здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти, засобами англійської, другої іноземної мов та зарубіжної літератури та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісні ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК5. Здатність здійснювати аналіз та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, формувати у них спроможність до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

ФК6. Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти та організовувати їхню пізнавальну діяльність, створювати умови для згуртування колективу здобувачів; знаходити ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК7. Здатність підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності, організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу, надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу, здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з ними щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, формувати в здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя.

ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії зі здобувачами в освітньому процесі, заличення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег та підтримувати їх у професійному розвитку.

ФК 10. Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.

ФК 11. Здатність проектувати педагогічну діяльність, володіти предметно-методичною компетентністю для планування і проведення занять з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ФК 12. Здатність використовувати ефективні шляхи формування мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей здобувачів освіти у процесі навчання іноземної мови.

ФК 13. Здатність застосовувати практичні навички моделювання змісту освіти, добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти для проведення навчальних занять та позакласних заходів з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ФК 16. Здатність дотримуватися сучасних норм іноземної мови в усній та писемній професійній та міжособистісній комунікації з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих

в іншомовному середовищі.

ФК 17. Здатність створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища та педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами й усіх здобувачів освіти з урахуванням їхніх вікових та інших індивідуальних особливостей.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Відтворювати основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховувати в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості здобувачів освіти.

ПРН 2. Демонструвати вміння навчати здобувачів освіти державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

ПРН 3. Називати і аналізувати методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання здобувачів освіти на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; класифікувати форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 4. Здійснювати добір і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей здобувачів освіти; критично оцінювати результати їх навчання та ефективність уроку.

ПРН 5. Вибирати відповідні форми та методи виховання здобувачів освіти на уроках і в позакласній роботі; аналізувати динаміку особистісного розвитку здобувачів освіти, визначати ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ПРН 6. Називати і пояснювати принципи проєктування психологічно безпечної й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я здобувачів освіти (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

ПРН 7. Демонструвати знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

ПРН 8. Генерувати обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПРН 9. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН 10. Демонструвати володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

ПРН 11. Виявляти навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснювати необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПРН 13. Демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 14. Застосовувати на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і зарубіжної літератури та шляхи формування

компетентностей здобувачів освіти.

ПРН 15. Вміти складати конспекти уроків різних типів, у тому числі для проведення у дистанційному режимі.

ПРН 16. Обирати педагогічні технології, методи і прийоми навчання, а також методи тестування відповідно до цілей і завдань навчання і контролю з урахуванням конкретного педагогічного контексту.

ПРН 17. Оцінювати ефективність навчальних матеріалів та вміти адаптувати їх до конкретного освітянського контексту.

ПРН 18. Уміти здійснювати міжкультурну комунікацію і долати міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються, а також знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.

ПРН 21. Доводити конкретними прикладами зв'язок між розділами мовознавства і одиницями різних рівнів системи мови, пояснювати мовний і мовленнєвий матеріал, вміти самому і навчати здобувачів освіти користуватися словниками різних типів.

ПРН 22. Аналізувати, коментувати, реферувати і перекладати тексти різних стилів і тематики, демонструючи лексичну, граматичну і стилістичну компетентності.

ПРН 23. Уміти критично опрацьовувати джерела і здійснювати самостійний науковий пошук, у тому числі і з використанням емпіричних методів.

ПРН 24. Демонструвати здатність критично оцінювати вітчизняний і закордонний навчальний досвід, власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність і вибудовувати стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

2. Структура освітнього компонента.

Таблиця 3 (денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Background to language learning and teaching						
Тема 1. The history of the English teaching methodology.	4	2	-	2		
Тема 2. New Ukrainian School. Державний стандарт базової середньої освіти. Закон України <i>Про повну загальну середню освіту.</i>	8	4		4		
Тема 3. Describing language: grammar, lexis, phonology, and functions.	9	2	2	4	1	T / 2
Тема 4. Describing language skills: reading and listening.	6	2	2	2		РЗ/К / 2
Тема 5. Describing language skills: speaking and writing.	6	2	2	2		ДС / 2
Тема 6. Teacher's profile. Rapport.	4		2	2		ДС / 2
Тема 7. Classroom management.	4	2		2		
Тема 8. Error correction: effective strategies.	5		2	2	1	T / 2
Тема 9. Learner characteristics and needs. Learning styles and multiple intelligences.	6	2	2	2		РЗ/К 2
Разом за модулем 1	52	16	12	22	2	12

Модульна контрольна робота 1						МКР 15	
Змістовий модуль 2. Lesson planning.							
Тема 10. Approaches to language teaching.	5	2		2	1		
Тема 11. Presentation techniques and introductory activities.	6	2	2	2		ДС / РЗ/К 2	
Тема 12. Practice activities and tasks for language and skills development.	8	2	2	4		ДС / РЗ/К 2	
Тема 13. Lesson planning: design, staging, identifying and selecting aims. Outcomes. Flipped classroom	7	2	2	2	1	ДС / 2	
Тема 14. Assessment techniques and tools: general ideas and specifics.	5	2		2	1		
Тема 15. Formative assessment. Summative assessment. Self-assessment. Peer assessment.	6	2	2	2		ДС / 2	
Тема 16. Remote learning and teaching. Synchronous and asynchronous learning.	5	2		2	1		
Тема 17. Platforms, tools, and applications to enrich classroom and remote learning (Woodpecker learning, Interactive boards: Padlet, Mentimeter, Canva, Wordwall, Quizlet)	6		2	4		РЗ/К / 2	
Тема 18. Textbooks and aids in lesson planning.	4		2	2		IPC РМГ / 2	
Разом за модулем 2	52	14	12	22	4	12	
Модульна контрольна робота 2						МКР 15	
Змістовий модуль 3. Soft skills in the English classroom. Microteaching.							
Тема 19. 21 st century skills: their development whilst learning and teaching English. Bloom's taxonomy. Critical thinking and problem-solving.	4	2	-	2			
Тема 20. 21 st century skills: collaboration, communication, creativity and imagination.	4	-	2	2		ДС / 2	
Тема 21. 21 st century skills: personal development, leadership, digital literacy.	4	-	2	2		Т/ РМГ2	
Тема 22. Incorporating social and emotional learning in the English lessons.	5		2	2	1	ДС/РМГ 2	
Тема 23. Microteaching: vocabulary and grammar.	7		2	4	1	РЗ/К / РМГ 2	
Тема 24. Microteaching: reading.	6		2	4		РЗ/К / РМГ 2	
Тема 25. Microteaching: listening.	4		2	2		РЗ/К / РМГ 2	
Тема 26. Microteaching: speaking.	7		2	4	1	РЗ/К / РМГ 2	
Тема 27. Microteaching: writing.	5		2	2	1	РЗ/К /	

						РМГ 2
Разом за модулем 3	46	2	16	24	4	16
Модульна контрольна робота 3						МКР 20
Термінологічний словник						10
Всього годин / Балів	150	32	40	68	10	100

* Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІРС – індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, тощо.

Таблиця 4 (заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Background to language learning and teaching						
Тема 1. The history of the English teaching methodology.	4	-	-	4	-	
Тема 2. New Ukrainian School. Державний стандарт базової середньої освіти. Закон України <i>Про повну загальну середню освіту</i> .	7	-	2	4	1	ДС /РМГ/ РЗ/К 6
Тема 3. Describing language: grammar, lexis, phonology, and functions.	5	-	-	4	1	
Тема 4. Describing language skills: reading and listening.	7	2	-	4	1	РЗ/К / ДБ
Тема 5. Describing language skills: speaking and writing.	7	2	-	4	1	ДС /РМГ
Тема 6. Teacher’s profile. Rapport.	6	-	2	4	-	ДС / 6
Тема 7. Classroom management.	5	-	-	4	1	
Тема 8. Error correction: effective strategies.	5	-	-	4	1	
Тема 9. Learner characteristics and needs. Learning styles and multiple intelligences.	4	-	-	4	-	
Разом за модулем 1	50	4	4	36	6	12
Модульна контрольна робота 1						МКР 15
Змістовий модуль 2. Lesson planning.						
Тема 10. Approaches to language teaching.	5	-		4	1	
Тема 11. Presentation techniques and introductory activities.	7	-	2	4	1	ДС / РМГ/РЗ/К 6
Тема 12. Practice activities and tasks for language and skills development.	6	2	-	4	-	ДС / РЗ/К
Тема 13. Lesson planning: design, staging, identifying and selecting aims. Outcomes. Flipped classroom	7	-	2	4	1	ДС /РМГ 6
Тема 14. Assessment techniques and tools: general ideas and specifics.	5	-	-	4	1	

Тема 15. Formative assessment. Summative assessment. Self-assessment. Peer assessment.	7	2	-	4	1	ДС / ДБ
Тема 16. Remote learning and teaching. Synchronous and asynchronous learning.	5	-	-	4	1	
Тема 17. Platforms, tools, and applications to enrich classroom and remote learning (Woodpecker learning, Interactive boards: Padlet, Mentimeter, Canva, Wordwall, Quizlet)	4	-	-	4	-	
Тема 18. Textbooks and aids in lesson planning.	4	-	-	4		
Разом за модулем 2	50	4	4	36	6	12
Модульна контрольна робота 2						МКР 15
Змістовий модуль 3. Soft skills in the English classroom. Microteaching.						
Тема 19. 21 st century skills: their development whilst learning and teaching English. Bloom's taxonomy. Critical thinking and problem-solving.	7	2	-	4	1	
Тема 20. 21 st century skills: collaboration, communication, creativity and imagination.	4	-	-	4	-	
Тема 21. 21 st century skills: personal development, leadership, digital literacy.	4	-	-	4	-	
Тема 22. Incorporating social and emotional learning in the English lessons.	7	-	2	4	1	ДС/РМГ 5
Тема 23. Microteaching: vocabulary and grammar.	5	-	-	4	1	
Тема 24. Microteaching: reading.	7	-	2	4	1	РЗ/К / РМГ 5
Тема 25. Microteaching: listening.	4	-	-	4	-	
Тема 26. Microteaching: speaking.	7	-	2	4	1	РЗ/К / РМГ 6
Тема 27. Microteaching: writing.	5	-	-	4	1	
Разом за модулем 3	50	2	6	36	6	16
Модульна контрольна робота 3						МКР 20
Термінологічний словник						10
Всього годин / Балів	150	10	14	108	18	100

* Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІРС – індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, тощо.

3. Завдання для самостійного опрацювання

На самостійне опрацювання винесено теми, які потребують дослідницького пошуку та ретроспективного аналізу здобувачів з метою більш детального розуміння окремих аспектів педагогічних технологій та методики викладання і навчання у ЗВО. Розробка власних планів-конспектів до практичних занять з англійської мови передбачає підготовку фрагментів занять у режимі мікронавчання та обговорення доцільності обраних видів діяльності на практичних заняттях.

Таблиця 5

Теми для самостійного опрацювання
1. Самостійне опрацювання теоретичних тем: 1). Ways of increasing students' motivation. 2). Getting feedback from students. 3). Competency-based learning. 4). Blended / Hybrid learning. 5). Artificial Intelligence and teaching English. 6). Державний стандарт початкової освіти 7). Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»
2. Формування методичної компетентності під час перегляду відео презентацій «TED Talks: Ideas Worth Spreading»: прослуховування, аналіз висловлювань та комунікативної поведінки доповідачів, розробка навчальних матеріалів, визначення актуальності тематики, презентація власного розуміння проблеми, аналіз використаних у презентаціях методів та прийомів роботи зі здобувачами освіти. - Rita Pierson “Every Kid Needs a Champion” (https://www.ted.com/talks/rita_pierson_every_kid_needs_a_champion) - Joe Ruhl “Teaching Methods for Inspiring the Students of the Future” (https://www.youtube.com/watch?v=UCFg9bcW7Bk&ab_channel=TEDxTalks) - Sir Ken Robinson “Changing education paradigms” (https://www.ted.com/talks/sir_ken_robinson_changing_education_paradigms) - Sir Ken Robinson “Bring on the learning revolution!” (https://www.ted.com/talks/sir_ken_robinsonBring_on_the_learning_revolution) - Adora Svitak “What adults can learn from kids” (https://www.ted.com/talks/adora_svitak_what_adults_can_learn_from_kids) - Nick Fuhrman “The One Thing All Great Teachers Do” (https://www.ted.com/talks/nick_fuhrman_the_one_thing_all_great_teachers_do)
3. Написання есе, творів-роздумів на теми: - Why Teaching does not Equal Learning? - The Role of a Teacher in today's education - The Advantages and Disadvantages of Being a Teacher in the 21 st Century - The Role of Information Technologies in learning and teaching English (or other foreign languages) - Challenges of Modern Education

Методичні рекомендації до виконання завдань для самостійного опрацювання:

1. Виконання завдань здобувачами освіти здійснюється з дотриманням принципів академічної доброчесності, неприйнятності списування, використання чужих ідей та думок та запобіганням академічному plagiatu, формуванням академічних цінностей та академічної культури усіх учасників навчального процесу.

2. Опрацювання відеоматеріалів, промов визначних особистостей, навчальних матеріалів (зокрема, у додатку Woodpecker Learning, чи у YouTube) передбачає детальне ознайомлення зі змістовим матеріалом з метою проаналізувати доцільність використаних у відеоматеріалах ідей та методів роботи під час педагогічної практики у закладах загальної середньої освіти.

3. Виконання творчих завдань, створення власних навчальних відео презентацій чи проектів, тощо відбувається здобувачами у межах тематики, що вивчається. Основний критерій до реалізації такого виду завдань – оригінальність ідеї, можливість застосувати власний продукт у професійній діяльності, відповідність розробки принципам формування основних ключових умінь 21 століття.

IV. Політика оцінювання

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики та корпоративної культури, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, повідомляти викладача про його зміни, бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби.

На початку вивчення освітнього компонента викладач ознайомлює здобувачів з метою і завданнями освітнього компонента; видами робіт та критеріями їх оцінювання; з політикою оцінювання та перескладання; з особливостями рейтингової системи; з політикою відвідування заняття; з принципами академічної доброчесності; з особливостями отримання різних видів освіти. Здобувачі зобов'язані відвідувати практичні заняття, де вони отримують бали за поточний контроль.

За об'єктивних причин, наприклад, в умовах карантинних обмежень або ж хвороби здобувача (чи здобувача з особливими потребами), працевлаштування, міжнародного стажування, за умови певних сімейних обставин тощо, здобувач може оформити індивідуальний план і навчання у такому випадку відбувається за погодженим графіком з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до [Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету ВНУ імені Лесі Українки](#).

Освітній процес та контроль його результатів здійснюється згідно з [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Усі види навчальної діяльності здобувачів оцінюються певною кількістю балів. Комплексна оцінка знань здійснюється викладачем за 100-бальною шкалою. Сумарна кількість балів, яку здобувач отримує при складанні модулів за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Таблиця 6

Поточний контроль (max = 40 балів)			Підсумковий контроль (max = 60 балів)				Загальна кількість балів
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	Термінологічний словник	МКР 1	МКР 2	МКР 3	
12	12	16	10	15	15	20	100

Поточний контроль здійснюється викладачем на практичних заняттях протягом семестру.

Метою поточного контролю є перевірка рівня знань здобувача при виконанні різного виду завдань на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент на кожному практичному занятті – 2 бали, відповідно за кожен змістовий модуль (ЗМ) – 20 балів.

Критерії оцінювання підготовки до та виконання завдань на практичному занятті (дenna / заочна форма здобуття освіти):

- **2 бали / 5-6 балів** – здобувач виконує завдання у повному обсязі, змістовий компонент відповідає усім сформульованим питанням, аргументує власну точку зору, проявляє творчий підхід до розв'язання задач, застосовує новітні прийоми та технології, проявляє високий рівень оволодіння матеріалом і термінологією, застосовує м'які навички під час роботи на занятті;

- **1,5 бала / 3-4 бали** – здобувач виконує завдання у повному обсязі, змістовий компонент відповідає усім сформульованим питанням, проте допускає окремі помилки у процесі інтерпретації матеріалу; аргументує власну точку зору у розв'язанні задач, застосовує новітні прийоми та технології, проявляє достатньо високий рівень оволодіння

матеріалом і термінологією, застосовує м'які навички під час роботи на занятті;

- **1 бал / 2-3 бали** – здобувач виконує завдання у неповному обсязі, змістовий компонент частково відповідає усім сформульованим питанням, допускає помилки у процесі інтерпретації матеріалу; володіє недостатніми навичками аргументації власної точки зору у розв'язанні задач, застосовує традиційні прийоми та технології, проявляє середній рівень оволодіння матеріалом і термінологією та м'якими навичками під час роботи на занятті;

- **0,5 бала / 1-2 бали** – здобувач виконує завдання у неповному обсязі, змістовий компонент частково або майже не відповідає усім сформульованим питанням, допускає помилки у процесі інтерпретації матеріалу; володіє початковими навичками аргументації власного підходу у розв'язанні задач, застосовує традиційні прийоми та технології, проявляє низький рівень оволодіння матеріалом, термінологією та м'якими навичками під час роботи на занятті.

Підсумковий контроль здійснюється викладачем і може проводитись лише один раз. Відсутність студента на модульній контрольній роботі оцінюється у 0 балів. Повторне складання модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності на МКР з поважної причини та проводиться відповідно до графіку, затвердженого кафедрою практики англійської мови. Підсумковий контроль складається з тестових МКР у ЗМ1 та ЗМ2, МКР3 у формі підготовки та захисту розгорнутого плану-конспекту з англійської мови у ЗЗСО та термінологічного словника, який здобувач освіти складає індивідуально відповідно до графіка проведення консультацій викладача.

Якщо підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК. Іспит складається у випадку, якщо здобувач освіти бажає підвищити рейтинг. У цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Максимальна кількість балів за поточний контроль - 40, за підсумковий - 60.

Іспит проводиться у формі усного опитування з тематики силабусу ОК, термінологічного словника та підготовки фрагмента уроку англійської мови у ЗЗСО.

Організація курсу «Методика навчання англійської мови» дозволяє впровадження в освітній процес елементів дуальної освіти. Здобувач може поєднувати навчання в університеті з навчанням на робочому місці у закладі освіти, на приватних та державних підприємствах, що реалізують міжнародну діяльність, де набуває необхідні знання, компетентності з тем (модулів), передбачених силабусом курсу, які оцінюються представниками Підприємства (наставниками) та викладачем Університету. Деталі щодо реалізації елементів дуальної освіти подано за посиланням [Положення про підготовку здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти](#).

Політика викладача щодо відвідування та термінів здачі завдань та перескладання.

Відвідування занять є обов'язковим. Якщо здобувач вищої освіти пропустив заняття (з поважної причини) йому дозволено відпрацювати необхідний матеріал за попередньою домовленістю з викладачем. Якщо здобувач вищої освіти з поважної причини не виконав необхідні завдання вчасно, йому дозволено доопрацювати певний матеріал та скласти його викладачеві відповідно до графіка консультацій, затвердженого кафедрою практики англійської мови.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо академічної добросереди

Під час вивчення ОК «Методика навчання англійської мови» здобувачі вищої освіти повинні керуватися принципами академічної добросереди (детально за покликанням: Кодекс академічної добросереди Волинського національного університету імені Лесі Українки) та виконувати передбачені програмою творчі завдання (доповіді, твори-роздуми, твори-описи, промови тощо) та розробляти плани-конспекти уроків самостійно. Виявлення ознак академічної недобросереди в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем.

За умови виникнення конфліктних ситуацій, здобувач освіти та викладач керуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки, пункт 5 «Врегулювання конфліктів у навчальному процесі».

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та / або інформальній освіті.

Під час вивчення курсу «Методика навчання англійської мови», визнаються результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають курсу «Англійська мова» як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але не пізніше 01 грудня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання. Деталі щодо процедури зарахування результатів регулюються Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.

Рекомендований перелік платформ, які надають освітні послуги з формування та розвитку методичної компетентності вчителів іноземних мов, англійської зокрема:

British Council <https://www.teachingenglish.org.uk/training>

American Councils for International Education <https://americanacouncils.org.ua/en/>

Regional English Language Office <https://ua.usembassy.gov/education-culture/regional-english-language-office/>

The Open University <https://www.open.edu/openlearn/free-courses/full-catalogue>

Massive Open Online Courses (MOOCs) <https://www.mooc.org/>

TESOL-Ukraine <http://www.tesol-ukraine.com/>

Prometheus <https://prometheus.org.ua/>

Освіторія <https://osvitoria.org/>

Додаткові бали. З метою стимулювання пошуково-дослідницької та наукової діяльності здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, круглих столів, засіданнях проблемних груп, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, підготовці наукових публікацій тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з ОК. У випадку, якщо здобувачі мають опубліковані тези конференції, фахові чи нефахові статті в українських та/або зарубіжних наукових виданнях і їх проблематика відповідає тематиці ОК згідно з силабусом, здобувач отримує додаткові бали до поточного контролю за ОК: 3 бали – за тези доповіді / нефахову статтю; 5 балів – за фахову статтю. При цьому загальна кількість балів, що вноситься до відомості за поточну роботу, у випадку ОК, де передбачено екзамен, не може перевищувати 40.

Шкала оцінювання (іспит)

Таблиця 7

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75 - 81	Добре	C	загалом хороша робота
67 -74	Задовільно	D	непогано
60 - 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі усного екзамену.

Орієнтовні питання на екзамен

1. The history of the English teaching methodology.
2. New Ukrainian School. Державний стандарт базової середньої освіти. Закон України Про повну загальну середню освіту.
3. Державний стандарт початкової освіти.
4. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти».
5. Describing language: grammar, lexis, phonology, and functions.
6. Describing language skills: reading and listening. Methods of teaching receptive skills.
7. Describing language skills: speaking and writing. Methods of teaching productive skills.
8. Methods of teaching the English grammar.
9. Methods of teaching vocabulary. Gamification.
10. Teacher's profile. Rapport. Ways of creating positive learning atmosphere in the classroom.
11. Teaching styles: authoritative, liberal and democratic. Their advantages and disadvantages.
12. Classroom management. Use of gestures. Eliciting. Seating. Group / pair work.
13. Error correction: effective strategies. Types of errors.
14. Learner characteristics and needs. Learning styles and multiple intelligences.
15. Approaches to language teaching. PPP. Task-based learning. Test-Teach-Test.
16. Presentation techniques and introductory activities.
17. Practice activities and tasks for language and skills development.
18. Lesson planning: design, staging, identifying and selecting aims. Outcomes. Flipped classroom
19. Assessment techniques and tools: general ideas and specifics.
20. Formative assessment. Summative assessment. Self-assessment. Peer assessment.
21. Remote learning and teaching. Synchronous and asynchronous learning.
22. Platforms, tools, and applications to enrich classroom and remote learning (Woodpecker learning, Interactive boards: Padlet, Mentimeter, Canva, Wordwall, Quizlet)
23. Textbooks and aids in lesson planning. Visual aids.

24. Warming-up activities. Ice-breakers.
25. 21st century skills: their development whilst learning and teaching English.
26. Bloom's taxonomy. Critical thinking and problem-solving.
27. 21st century skills: collaboration, communication, creativity and imagination.
28. 21st century skills: personal development, leadership, digital literacy.
29. Incorporating social and emotional learning in the English lessons.
30. Ways of increasing students' motivation.

Термінологічний словник

GLOSSARY OF ENGLISH LANGUAGE TEACHING (ELT) TERMINOLOGY

Accuracy The use of correct forms of grammar, vocabulary, spelling and pronunciation. In an accuracy activity, teachers and learners typically focus on using and producing language correctly. See fluency.

Achievement test: see test.

Acknowledge To show that you have seen or understood something, e.g. the teacher acknowledged the learner's answer with a gesture.

Acquisition noun, **acquire** verb To learn a language without studying it, just by hearing and/or reading and then using it. This is the way people usually learn their first language.

Action rhyme A classroom activity using a rhyme which learners perform with accompanying actions. See Listen and do/make/draw.

Activate previous knowledge To get learners to think about and to say what they know about a topic. Teachers activate learners' previous knowledge when they are preparing learners to read or listen to a text. Research has demonstrated that when learners' previous knowledge is activated, reading and listening comprehension is increased. See arouse, generate, stimulate interest.

Active role When learners think about their own learning and what their own needs are and try to help themselves learn more, they are taking an active role.

Activity-based learning A way of learning by doing activities. The rules of language used in the activity are looked at either after the activity or not at all.

Activity book: see book.

Adapt (material) To change a text or other material, so that it is suitable to use with a particular class.

Aids Aids are the things that a teacher uses in a class, e.g. handouts, pictures, flashcards. When teachers plan lessons they think about what aids they will need. See visual aid.

Aim What the teacher wants to achieve in the lesson or in the course.

The **main** aim is the most important aim, e.g. the teacher's main aim in a lesson could be to teach the present perfect or develop listening skills.

A **stage** aim is the aim or purpose of a stage, step or short section of a lesson, e.g. to provide controlled practice of the present perfect or to develop listening for gist.

A **subsidiary** aim is the secondary focus of the lesson, less important than the main aim. It could be the language or skills learners must be able to use in order to achieve the main aim of the lesson or a skill or language area which is practised while focusing on the main aim.

A **personal** aim is what the teacher would like to improve in his/her teaching, e.g. to reduce the time I spend writing on the whiteboard

Arouse, generate, stimulate interest To get learners interested in a task or topic. See activate previous knowledge.

Art and craft activity noun A classroom activity in which learners make something with their hands, such as an origami animal or a mini-book. Learners often follow instructions from a teacher or a coursebook in order to make the item.

Assessment noun, **assess** verb To discover, judge, test or form an opinion on learners' ability, proficiency or progress either formally or informally.

Continuous assessment A type of testing which is different from a final examination. Some or all of the work that learners do during a course is considered by the teacher on a regular basis and contributes to the final grade given to learners. It may also include regular monitoring of classroom performance and contribution.

Diagnostic assessment A type of testing aimed at identifying – diagnosing – aspects of language and skills where learners have weaknesses (or strengths) which subsequently informs the teachers' future lesson planning. See teacher roles.

Formal assessment When a teacher judges learners' work through a test and then gives a formal report or grade to learners, to say how successful or unsuccessful they have been.

Formative assessment When a teacher uses information on learners' progress during a course to adapt their teaching and/or to give learners feedback on their learning.

Informal assessment When a teacher decides whether a learner is doing well or not, or whether a course is successful or not, by observing learners rather than setting a test or writing an official report or giving a grade.

Peer assessment When learners give feedback on each other's language, work, learning strategies, performance.

Performance assessment Typically this involves observation of classroom performance to assess how well learners express

themselves during specific tasks by checking performance against criteria. Teachers can evaluate if learners achieved the purpose of the task.

Portfolio assessment This is a type of formative assessment and also continuous assessment. It consists of a collection of learners' work done over a course or a year which shows evidence of development of their language skills.

Self-assessment When learners decide for themselves how good they think their progress or language use is.

Summative assessment A type of assessment done at the end of a course where the focus is on learners receiving a grade for their work rather than receiving feedback on their progress.

Assessment chart/Assessment profile A chart designed by the teacher and used for diagnostic purposes. The chart includes learners' names and assessment criteria. The teacher uses it to monitor and record comments on learners' progress and achievement in English. The comments are based on observation of learners working during class time, and/or on samples of written work done for homework. See chart, pupil profile chart.

Assessment criteria The qualities against which a learner's performance is judged for assessment. For example, assessment criteria for judging learners' writing may be: accuracy of grammar, use of vocabulary, spelling and punctuation, organisation of ideas.

Assumptions When teachers think about what they believe their learners will or will not know or how they will behave in a particular lesson. For example, a teacher plans to teach the present simple using the context of jobs and daily routines. The teacher may make the assumption that learners will know basic job vocabulary and so knows s/he will not need to spend time in the lesson presenting these words.

Attention span How long a learner is able to concentrate at any one time.

Attention spread Attention spread relates to when and how teachers give equal attention to all of the learners in the class. This can involve encouraging quieter learners to participate and ensuring that more enthusiastic learners do not dominate.

Authentic material Written or spoken texts which a first language speaker might read or listen to. They may be taken from newspapers, radio etc. The language in the texts is not adapted or made easier for learners or the language learning process.

Back-channeling When a listener signals understanding, surprise, agreement etc. to a speaker as the speaker is speaking.

Block A small piece of wood with straight sides: Some teachers give learners coloured blocks for use in listen and make activities.

Board game A game played by two or more players on a board using dice. Players throw the dice and move around squares on the board. By writing different instructions in the squares, teachers can use board games for controlled language practice or oral fluency, e.g. when a learner lands on a square, they say a daily routine using the present simple.

Book

An activity book or **workbook** contains extra practice activities and is often used for homework. It usually accompanies a coursebook.

A coursebook or textbook is used regularly by learners in the class. It generally contains grammar, vocabulary and skills work and follows a syllabus. A coursebook unit is a chapter of a coursebook.

A teacher's book accompanies the coursebook, and contains teaching ideas, audio scripts and answers to coursebook activities.

Brainstorm noun + verb To think of ideas (usually quickly) about a topic (often noting these down). This is often done as preparation before a writing or speaking activity.

'Can-do' statements Sentences that describe language learners' language use or an aspect of it on a scale of proficiency, e.g. This learner CAN express simple opinions or requirements in a familiar context.

Categorisation noun, **categorise** verb, **category** noun To put things into the group (category) to which they belong. For example, learners might categorise a list of different foods into groups (categories) such as fruit and vegetables.

Chant noun + verb To repeat a phrase, sentence, rhyme, verse, poem or song, usually with others, in a regular rhythm.

Chart noun Information in the form of diagrams, lists or drawings often placed on the classroom wall for learners to refer to. Common examples are lists of irregular verb forms or drawings illustrating the meanings of prepositions.

Checklist noun A list of things that a learner or teacher needs to focus on or consider. Examples could include assessment checklist, resources checklist, lesson planning checklist.

Chunk Any pair or group of words commonly found together or near one another, e.g. phrasal verbs, idioms, collocations, fixed expressions.

Clarify verb, **clarification** noun 1. To make clear what you mean. 2. Clarify language. When teachers focus on form, meaning and pronunciation to help learners understand the use and rules of target language. See ask for clarification.

Class, learner profile A description of the learners and information related to their learning, including their age, ability, strengths and weaknesses in language and skills.

Classroom management The strategies used by a teacher to organise the classroom, the learning and the learners, such as seating arrangements, different types of activities, teacher roles and interaction patterns.

Closed question A question which leads to a yes/no answer or another very short response, e.g. Did you come to school by bus? Yes. What did you have for breakfast? Toast. See open question.

Cloze test A task-type in which learners read a text with missing words and try to work out what the missing words are. The missing words are removed regularly from the text, e.g. every seventh word. A cloze test is used for testing reading ability or general language use. It is different from a gap-fill activity, which can focus on practising or testing a specific language point. See gap-fill.

Clue A piece of information that helps someone to find the answer to a problem, e.g. a teacher could give the first letter of a word she is trying to elicit as a clue to learners to help them find the word.

Cognitive (processes) The mental processes involved in thinking, understanding and learning.

Coherence noun, **coherent** adjective When ideas in a spoken or written text fit together clearly and smoothly, and so are logical and make sense to the listener or reader.

Cohesion noun, cohesive adjective The way spoken or written texts are joined together with logical grammar or lexis, e.g. conjunctions (Firstly, secondly), lexical sets, referring words (it, them, this). **Cohesive device** A feature in a text which provides cohesion, e.g. use of topic-related vocabulary throughout a text, of sequencing words (then, next, after that etc.), of referencing words

(pronouns – he, him, etc.), of conjunctions (however, although etc.).

Collaborate verb, **collaborative** adjective To work together. Learners often collaborate in class when carrying out tasks, which typically involves planning, creating, discussing, evaluating etc.

Collocation noun, collocate verb, Words which are regularly used together. The relation between the words may be grammatical, for example when certain verbs/adjectives collocate with particular prepositions, e.g. depend on, good at or when a verb like make or do collocates with a noun, e.g. do the shopping, make a plan. Collocations may also be lexical when two content words are regularly used together, e.g. We went the wrong way NOT We went the incorrect way.

Colloquial Language normally used in informal conversation but not in formal speech or writing, e.g. Give Gran a ring, OK?

Communicative activity A classroom activity in which learners need to talk or write to one another to complete the activity.

Communicative approaches A way of teaching and practising language which is based on the principle that learning a language successfully involves communication rather than just memorising a series of rules. Teachers try to focus on meaningful communication, rather than focusing on accuracy and correcting mistakes. See Grammar-Translation method.

Concept questions, concept checking A concept question is a question asked by the teacher to make sure that a learner has understood the meaning of new language, e.g. Teaching the new grammatical structure ‘used to’, using the example – He used to live in Paris. Concept question – Does he live in Paris now? Answer – No. Concept checking is the technique of asking concept questions or using other techniques to check that learners have understood a new structure or item of lexis.

Content and Language Integrated Learning (CLIL) An approach in which a foreign language is used as a tool in the learning of a non-language subject in which both language and the subject have a joint role.

Content-based instruction, content-based learning An approach to teaching, traditionally associated with the US, in which non-native speakers, often from minority language groups, are learning the target language to enable them to integrate into mainstream classes.

Content word A word which carries the main meaning; often contrasted with ‘function words’ which mainly perform a grammatical function and carry little meaning e.g. in the sentence ‘The postman was carrying a very big bag.’ the content words are postman, carrying, very, big, bag. Content words are usually nouns, verbs, adjectives or adverbs. See function word.

Convey meaning To express or communicate meaning. Teachers focus on conveying meaning when they present new language.

Co-operation noun, **co-operate** verb, co-operative adjective Working together and helping each other. In some group work activities learners co-operate to find the answer or solve a problem.

Correction

Echo correction - When learners make a mistake, the teacher repeats the mistake with rising intonation encouraging learners to correct themselves, e.g. Learner: He don't like it. Teacher: Don't? Learner: He doesn't like it.

Finger correction - A way of drawing attention to where a learner has made a mistake. The teacher counts out the words a learner has said on her fingers. The fingers represent words and the teacher can show clearly in which word (finger) the mistake was made. A teacher may use her fingers to show that a mistake has been made with word or sentence stress, word order, grammar, pronunciation of sounds etc.

Self-correction - When learners correct language mistakes they have made, perhaps with some help from the teacher.

Crossword puzzle A word game in which learners complete a grid. Learners write the answers to clues in the squares on the grid. It is often used to review and consolidate vocabulary.

Cue card, prompt card A card on which there is/are (a) word(s) or picture(s) to prompt or encourage learners to produce particular language, often during a controlled practice activity or drill, e.g. a teacher presenting I like + ing / I don't like + ing could have a number of picture cue cards with different activities (swimming, reading etc). Learners have to respond to the cue card using I like + ing or I don't like + ing. See flashcard.

Curriculum The subjects which make up an educational programme. They are taught differently in different contexts and in different cultures. See syllabus.

Deduce meaning from context To guess the meaning of an unknown word by using the information in a situation and/or around the word to help, e.g. I drove my van to the town centre and parked it in the central car park. Van must be some kind of vehicle because you drive it and park it.

Detail, read for detail, listen for detail To listen to or read a text in order to understand most of what it says or particular details. See gist, global understanding.

Develop skills To help learners to improve their listening, reading, writing and speaking ability. Teachers do this in class by providing activities which focus on skills development. See skills.

Dice Small blocks of plastic or wood with six sides and a different number of spots on each side. They are used in board games.

Dictation noun, dictate verb An activity which typically involves the learners in writing down what the teacher reads aloud. See picture dictation.

Dictionary

A **bilingual** dictionary uses translation from one language into another language for definitions and examples.

A **monolingual** dictionary uses only the target language for headwords, definitions, examples etc.

A **thesaurus** is a type of dictionary in which words with similar meanings are grouped together.

Differentiation noun, **differentiate** verb To make or see a difference between people and things. In teaching, this can have a special meaning relating to dealing with mixed ability learners in one class, e.g. the teacher can provide different tasks, activities, texts or materials for different learners in the class according to their ability.

Discipline noun + verb The system of rules used to maintain control of learners in the classroom.

Discourse Spoken or written language in texts or groups of sentences.

Distract To prevent someone from concentrating on doing something. For example, talking to someone when they are trying to read a book.

Draft noun + verb A draft is a piece of writing that is not yet finished, and may be changed. A writer drafts a piece of writing. That

is, they write it for the first time but not exactly as it will be when it is finished. See re-draft, process writing.

Drill A technique teachers use for encouraging learners to practise language. It involves guided repetition or practice.

In a **choral drill** the teacher says a word or sentence and the learners repeat it together as a class. In an individual drill the teacher says a word or sentence and one learner repeats it.

In a **substitution drill** the teacher provides a sentence and a different word or phrase which the learner must use (or substitute) in exactly the same structure, e.g. Teacher: I bought a book. Pen. Learner: I bought a pen.

In a **transformation drill** the teacher says a word or a sentence and the learner answers by changing the sentence into a new grammatical structure, e.g. Teacher: I bought a pen. Didn't Learner: I didn't buy a pen. Teacher: I went to the cinema. Didn't Learner: I didn't go to the cinema.

Eclectic adjective An approach to language teaching in which the teacher uses techniques and activities taken from different methods.

Edit verb To shorten or change or correct the words or content of some parts of a written text to make it clearer or easier to understand. See process writing.

Effective adjective Having the intended or desired result.

Elicit verb When a teacher thinks that some learners will know a piece of language or other information, s/he asks targeted questions or gives clues to get, or prompt learners to give the target language or information rather than simply providing it to the class her/himself.

Energy levels If learners are interested and working hard, then the energy levels are high; if learners are bored or tired, then the energy levels are low.

English-medium school A school in a non-English speaking country, in which all subjects are taught using English.

Enquire To ask for information, e.g. What time does the train leave?

Entry An item, for example a piece of information that is written or printed in a dictionary about a word, e.g. easy / iÄz / adj, adv. 1. not difficult, and not needing much physical and mental effort: an easy job.

Error A mistake that a learner makes when trying to say something above their level of language or language processing.

A developmental error is an error made by a second language learner which could also be made by a young person learning their mother tongue as part of their normal development, e.g. I goed there last week (I went there last week).

A fossilised error is an error that has become a permanent feature of a learner's language, the error has become a habit. Fossilised errors cannot easily be corrected.

When a learner makes a **slip** they make a language mistake but they are able to correct themselves.

Evaluation noun, evaluate verb To assess or judge the quality, importance or effectiveness of something. Teachers may evaluate learners' progress or strengths and weaknesses.

Exchange verb + noun 1. To give something to another person and receive something in return. 2. An exchange can also be used to refer to the part of spoken interaction in which one person speaks and another responds to what they said.

Exposure noun, expose verb When learners listen to or read language without being consciously aware of it.

Extension task, extend verb, extended adjective An activity which gives learners further or extended practice of the target language or the topic of the lesson or additional skills work.

Extensive listening/reading Listening to or reading long pieces of text, such as stories or newspapers. See intensive listening/reading.

Extract Part of a text which is removed from an original, longer text.

Facial expression A person can show how they feel through their face, e.g. smiling, showing surprise.

Facilitator noun, **facilitate** verb To make something possible. Teachers facilitate learning by planning and delivering lessons and maintaining discipline in the classroom. See teacher role.

False friend A word in the target language which looks or sounds as if it has the same meaning as a similar word in the learners' first language but does not, e.g. In French, 'librairie' is a place where people can buy books. In English, a library is where you may go to borrow books rather than somewhere where you go to buy books (a bookshop).

Feedback noun + verb, **give, provide feedback**. 1. To tell someone how well they are doing. Teachers might give learners feedback at a certain point in the course, or after an exercise that learners have just completed. In addition, learners can give feedback to teachers and teacher trainers give feedback to trainee teachers. 2. To communicate to a speaker that you understand (or not) what they are saying.

Peer feedback Feedback given to a learner by another learner in the class.

Filler 1. A short activity between the main stages of a lesson used for reasons such as time management or to provide a change of pace etc. 2. A word or sound used between words or sentences in spoken English when someone is thinking of what to say, e.g. When I went to London ... um ... I think it was about ... er ... 4 years ago. Er and um are conversational fillers.

Flashcard A card with words, sentences or pictures on it. A teacher can use these to explain a situation, tell a story, teach vocabulary etc. See cue card, prompt card.

Flexible adjective Something or someone that can change easily to suit new situations. Teachers need to be flexible and to be prepared to change or adapt if the lesson is not going to plan.

Flipchart A pad of large sheets of paper fixed to a stand, which teachers use for presenting information to the class.

Fluency Oral fluency – being able to speak using connected speech at a natural speed with little hesitation, repetition or self-correction. In spoken fluency activities, learners typically give attention to the communication of meaning, rather than trying to be correct.

Written fluency – being able to write in a clear and confident way. In a written fluency activity, learners give attention to the content and ideas of the text rather than trying to be correct.

Formal language Language used in formal conversations or writing, e.g. Yours faithfully. See informal language and register.

Fossilisation The process in which incorrect language becomes a habit and cannot easily be corrected.

Functional approach A way of teaching which uses a syllabus based on functions.

Gap-fill An activity in which learners fill in spaces or gaps in sentences or texts. This is often used for restricted practice or for focusing on a specific language point. This is different from a cloze test which can focus on reading ability or general language use. See cloze test.

Get learners' attention To make learners listen to the teacher after they have been doing group or pairwork or at the start of the lesson.

Gist, global understanding, listening/reading for gist, listening/reading for global understanding To read or listen to a text and understand the general meaning of it, without paying attention to specific details. See detail, read for detail, listen for detail.

Graded reader A book where the language has been made easier for learners. These are often books with stories or novels where the language has been simplified.

Grammar-Translation method A way of teaching in which learners study grammar and translate words and texts into their own language or the target language. They do not practise communication and there is little focus on speaking. A teacher presents a grammar rule and vocabulary lists and then learners translate a written text from their own language into the second language or vice versa. See communicative approaches.

Graph A drawing that uses a line or lines to show how two or more set of numbers are related to each other.

Grid A pattern of straight lines that cross each other to make squares, e.g.

Group, class dynamics The relationship between learners in the group or class.

Guidance noun, guide verb Help given by a teacher with learning, or with doing a task.

Guided discovery A way of teaching in which a teacher provides examples of the target language and then guides the learners to work out the language rules for themselves.

Guided writing A piece of writing that learners produce after the teacher has helped them to prepare for it by, for example giving the learners a plan to follow, or ideas for the type of language to use. See process writing and product writing.

Handout, worksheet A piece of paper with exercises, activities or tasks on it that a teacher gives to learners for a range of reasons during a class or for reference or homework.

Headword A word whose meaning is explained in a dictionary. It usually appears in bold at the top of a dictionary entry, e.g. run to move using your legs, going faster than you can walk; run is the headword.

Hesitation noun, **hesitate** verb A pause before or while doing or saying something. Learners often hesitate if they are trying to find the correct words to say, because they need more time to think.

Higher-order thinking skills (HOTS) These are skills such as analysis and evaluation. They are often used in the classroom to develop reasoning skills, encourage enquiry and discussion and to develop creative thinking. For example, How can we change the design of the building to make it more fuel efficient? They involve open-ended talk. See Lower-order thinking skills (LOTS).

Highlight 1. To mark words on paper, on the board or on a computer screen using a colour or underlining so that they are easier to notice. 2. To draw attention to or focus on something so that learners realise it is important, e.g. to highlight a mistake by underlining it.

Hypothesise To suggest an explanation for something unknown. For example, What would you do if you were leader of your country?

Ice-breaker An introductory activity that a teacher uses at the start of a new course so that learners can get to know each other.

ICT / IT (Information [Communication] Technology) The use of computers to enable learners to improve information-processing skills, to explore ideas, to solve problems, to access and surf the internet, to develop collaborative learning with students who are in other places, to participate in video conferencing. The subject is referred to as ICT, the skills used are IT skills and the lab is known as the IT lab.

Ignore (errors) To choose not to pay attention to something such as an error made by a learner. A teacher may do this if he/she wants to help the learner with fluency, not accuracy. See correction.

Independence: see learner autonomy.

Independent study Studying without a teacher present or without the teacher monitoring and directing the learning very closely, e.g. learners could carry out research on a topic using reference resources. This could be done at home or with minimum involvement of the teacher in class.

Infer attitude, feeling, mood To decide how a writer or speaker feels about something from the way that they speak or write, rather than from what they openly say.

Informal language Language used in informal conversations or writing, e.g. Hi John. See formal language and register.

Information-gap activity A classroom activity in which learners work in pairs or groups. Learners are given a task, but they are given different information and, to complete the task, they have to find out the missing information from each other.

Information transfer An activity in which learners move information from one source to another, e.g. reading an explanation then completing a diagram with key words from the explanation.

Input noun + verb Information which is given to learners by the teacher, e.g. through a text or via electronic means.

Instruct verb To order or tell someone to do something, e.g. Please turn to page 12 and do exercise 1.

Integrated skills An integrated skills lesson combines work on more than one language skill. For example reading and then writing or listening and speaking.

Intensifier A word used to make the meaning of another word stronger, e.g. He's much taller than his brother. I'm very tired. **Intensive course** A course which takes place over a short period of time, but which consists of a large number of hours.

Intensive listening/reading One meaning of intensive listening/reading is reading or listening to focus on how language is used in a text. See extensive listening/reading. **Interaction** noun, **interact** verb, **interactive** strategies

Interaction is 'two-way communication' between listener and speaker, or reader and text. Interactive strategies are the means used,

especially in speaking, to keep people involved and interested in what is said or to keep communication going, e.g. eye contact, use of gestures, functions such as repeating, asking for clarification.

Interaction patterns The different ways learners and the teacher work together in class, e.g. learner to learner, in pairs or groups or teacher to learner, in open class, in plenary. When teachers plan lessons, they think about interaction patterns and write them on their plan.

Interactive whiteboard (IWB) A special surface where a computer screen is displayed using a projector. Teachers and learners can use it by touching it or by using an interactive pen which acts like a mouse.

Interference Interference happens when the learner's mother tongue affects performance in the target language, especially in pronunciation, lexis or grammar. For example, a learner may make a grammatical mistake because they apply the same grammatical pattern as they use in their mother tongue to what they want to say in the target language, but the L1 grammatical pattern is not appropriate in L2.

Interlanguage Learners' own version of the second language which they speak as they learn. Interlanguage is constantly changing and developing as learners learn more of the second language.

Introductory activity An activity which takes place at the beginning of a lesson. Introductory activities often include warmers and lead-ins.

Involvement Taking part in an activity actively, being involved in it.

Jigsaw listening/reading A text is divided into two or more different parts. Learners listen to or read their part only, then share their information with other learners so that in the end everyone knows all the information. In this way, the text is made into an information-gap activity.

Jumbled letters, paragraphs, pictures, sentences, words A word in which the letters are not in the correct order, a sentence in which the words are not in the correct order, a text in which the paragraphs or sentences are not in the correct order, or a series of pictures that are not in the correct order. The learners put the letters, words, text or pictures into the correct order.

Key word, language A word or aspect of language in a piece of discourse or text, which is important for understanding the text.

L1/L2 L1 is the learner's mother tongue or first language; L2 is the learner's second language. See mother tongue, target language.

Label noun + verb To match the name of an object to the object.

Language awareness A learner's understanding of the rules of how language works and his/her ability to notice language.

Language frames Language frames are forms of support for writing and speaking at word, sentence and text levels or all three. They are types of scaffolding which help learners to start, connect and develop ideas.

Language laboratory A room in a school where learners can practise language by listening to tapes or CDs and by recording themselves speaking.

Layout The way in which a text is organised and presented on a page. Certain texts have special layouts, e.g. letters and newspaper articles.

Lead-in noun, **lead in** verb The activity or activities used to prepare learners to work on a text, topic or main task. A lead-in often includes an introduction to the topic of the text or main task and possibly study of some new key language required for the text or main task.

Leaflet, brochure A piece of printed paper that gives information or advertises something, e.g. a leaflet with information about local places of interest. This is one example of realia.

Learn by heart To learn something so that you can remember it perfectly. See memorise.

Learner autonomy noun, **autonomous** adjective, **learner independence** When a learner can set his/her own aims and organise his/her own study, they are autonomous and independent. Many activities in coursebooks help learners to be more independent by developing learning strategies and focusing on learner training.

Learner-centred When the learners are at the centre of the activities and have the chance to work together, make choices and think for themselves in a lesson. See teacher-centred.

Learner characteristics The typical things about a learner or learners that influence their learning, e.g. age, L1, past learning experience, learning style.

Learner training The use of activities to help learners understand how they learn and help them to become autonomous, independent learners.

Learning contract An agreement between the teacher and the learners about their roles and responsibilities (i.e. what the teacher will do and what the learners will do to help the learners to learn).

Learning resources The materials or tools which help learners learn, e.g. books, computers, CDs etc. See aids and reference materials.

Learning strategies The techniques which learners consciously use to help them when learning or using language, e.g. deducing the meaning of words from context; predicting content before reading.

Learning style The way in which an individual learner naturally prefers to learn something. There are many learning styles. Three of them are below.

Auditory learner A learner who remembers things more easily when they hear them spoken. This type of learner may like the teacher to say a new word aloud and not just write it on the board.

Kinaesthetic learner A learner who learns more easily by doing things physically. This type of learner may like to move around or move objects while learning.

Visual learner A learner who finds it easier to learn when they can see things written down or in a picture. This type of learner may like the teacher to write a new word on the board and not just say it aloud.

Lexical approach A way of teaching language that focuses on lexical items or chunks such as words, multi-word units, collocations and fixed expressions rather than grammatical structures.

Lexis (Also vocabulary) Individual words or sets of words, e.g. homework, study, whiteboard, get dressed, be on time.

Linguistic Connected with language or the study of language.

Listen and do/make/draw A classroom activity where learners listen to the teacher or to another learners and while they are

listening they perform an action (listen and do), make something (listen and make) or draw something (listen and draw). These activities are usually used as comprehension tasks. See action rhyme and picture dictation.

Literacy The ability to read and write.

Lower-order thinking skills (LOTS) These are skills such as remembering information and defining objects. They are often used in the classroom to check understanding and to review learning. They usually involve closed answers. See higher-order thinking skills HOTS.

Matching task A task-type in which learners are asked to pair related things together, e.g. match two halves of a sentence, or a word with a picture.

Method; methodology A way of approaching or doing a particular activity, e.g. use modern/new/traditional methods in language teaching; a set of methods, e.g. changes in the methodology of language teaching

Mime noun + verb Body movements used to convey meaning without using words.

Mingle noun + verb A mingle is an activity which involves learners having to walk round the classroom talking to other learners to complete a task.

Minimal pair Two words which differ from each other by only one meaningful sound (or phoneme), e.g. hit /hɪt/; heat /hɛt/.

Mixed ability, mixed level The different levels of language or ability of learners studying in the same class.

Model noun + verb A clear example of the target language for learners to repeat or write down or save as a record. If a teacher is focusing on the target language of a lesson, s/he usually chooses a model sentence, which s/he writes on the board. The teacher often models the language as well, by saying it clearly before drilling the learners.

Monitor verb + noun, self-monitor 1. To watch over learners in order to make sure that they are doing what they have been asked to do, and help them if they are having problems. 2. To listen to/read the language you use to see if it is accurate and effective. 3. See teacher role.

Mood, listen for mood, read for mood To read or listen to a text in order to identify the feelings of the writer or speaker. See infer attitude, feeling, mood.

Mother tongue The very first language that you learn as a baby, which is usually the language spoken to you by your parents. Also called L1 or first language. See L1/L2.

Motivation noun, motivate verb Motivation is the thoughts and feelings which make us want to do something and help us continue doing it.

Demotivate, verb **demotivated** adjective To make someone lose motivation. Unmotivated adjective Without motivation; having no motivation.

Multiple-choice questions A task-type in which learners are given a question and three or four possible answers or options. They choose the correct answer from the options they are given.

Native speaker Someone who has spoken a particular language since they were a baby, rather than having learnt it as a child or adult. See L1/L2 and mother tongue.

Natural order Some people believe there is an order in which learners naturally learn some items in their first or other languages. Some language items are learned before others and it can be difficult for teachers to influence this order.

Needs The language, language skills or learning strategies a learner still has to learn in order to reach their goals, or the conditions they need to help them learn.

Note-taking noun, **take notes** verb To take notes means to listen and write down ideas from the text in short form.

Notice language When a learner becomes aware of the language the speaker or writer uses to express a particular concept or meaning.

Observed lesson A lesson that is watched by a teacher trainer or a colleague.

Off task When learners are distracted or not completing an activity in the way the teacher wants them to do it then they are off task. See on task.

On task When learners are doing an activity in the way the teacher intended that it should be done then learners are on task. See off task.

One-to-one A teaching situation which involves only one teacher and one learner.

Open class, whole class When the teacher leads the class and each learner is focusing on the teacher, rather than working alone or in groups. When learners respond, they do so in front of everyone in the class.

Open question A question which can lead to a long response, e.g. How did you spend last weekend? Why do you think many people prefer to drive rather than use public transport?

Open comprehension questions are a task-type in which learners read or listen to a text and answer questions (using their own words).

Open-ended (task, questions) A task or question that does not have a right or wrong answer, but which allows learners to offer their own opinions and ideas or to respond creatively, e.g. Why do you think the writer likes living in Paris?

Outcome Result. This is what the teacher hopes will be the result in terms of learning at the end of the lesson.

Over-application of the rule, over generalisation When a learner uses a grammatical rule s/he has learned, but uses it in situations when it is not needed or appropriate, e.g. a learner says, There were three girls (correct plural form used for most nouns) and two mans. (incorrect plural form – not appropriate for man).

Overhead projector (OHP) A piece of equipment that makes images appear on a wall or screen. It can be used in a classroom instead of a whiteboard or blackboard.

Overhead transparency (OHT) The plastic sheet a teacher can write on and use with an overhead projector (OHP).

Pace The speed of the lesson. A teacher can vary the pace in a lesson by planning different activities in order to keep the learners' attention.

Pairs

Closed pairs – When learners in the class do pairwork with the person sitting next to them but not in front of the class.

Open pairs – In open pairs, one pair does a pairwork activity in front of the class. This technique is useful for showing how to do an activity and/or for focusing on accuracy.

Passive role When learners want to be taught and to acquire language without making their own decisions about their needs and learning, they are taking a passive role. See active role.

Personalisation noun, **personalise** verb When a teacher helps a learner to connect new words, topics, texts or grammar to their own life.

Pick up (language) To learn language without studying it, just by hearing and/or reading and then using it. See acquisition.

Picture dictation A classroom activity where the teacher describes a scene or an object and learners draw what they hear. See listen and do/draw/make. Picture stories Stories that are shown in pictures instead of words.

Pie chart A pie chart is a circle divided into sections in order to show how something is divided into different amounts. They are used to help learners remember new information by making thinking visual.

Plenary Part of a lesson when teachers discuss ideas with the whole class. A plenary is often held at the end of a lesson when teachers assess learning against the learning outcomes by providing opportunities to review what has been learnt.

Portfolio A collection of work that a learner uses to show what he/she has done during a particular course. A purposeful document, regularly added to that may be part of continuous assessment. See portfolio assessment.

Practice

Controlled practice, restricted practice When learners use the target language repeatedly and productively in situations in which they have little or no choice of what language they use. The teacher and learners focus on accurate use of the target language.

Less controlled, freer practice, free practice When learners use the target language but have more choice of what they say and what language they use.

Presentation, Practice and Production (PPP) A way of teaching new language in which the teacher presents the language, gets learners to practise it in exercises or other controlled practice activities and then asks learners to use or produce the same language in a communicative and less controlled way.

Pre-teach (vocabulary) Before introducing a text to learners, the teacher can teach key vocabulary from the text which s/he thinks the learners do not already know and which is necessary for them to understand the main points of a text.

Problem solving Learners work in pairs or groups to find the solution to a problem. Problem-solving activities usually help to develop oral fluency.

Procedure The details of exactly what is going to happen in each stage of a lesson, e.g. learners practise the language of complaints in a role-play in pairs.

Process noun + verb To actively think about new information in order to understand it completely and be able to use it in future.

Process writing An approach to writing, which thinks of writing as a process which includes different stages of writing such as planning, drafting, re-drafting, editing, proofreading. See guided writing and product writing.

Product writing An approach to writing which involves analysing and then reproducing models of particular text types. See guided writing and process writing.

Productive skills When learners produce language. Speaking and writing are productive skills. See receptive skills.

Proficiency noun, **proficient** adjective Level of ability; to be very good at something because of training and practice, e.g. speaking English.

Project work An activity which focuses on completing an extended task or tasks on a specific topic. Learners may work in groups to create something such as a class magazine. Learners sometimes do some work by themselves, sometimes outside the classroom.

Prompt verb + noun To help learners think of ideas or to remember a word or phrase by giving them a part of it or by giving another kind of clue.

Proofread verb To read a text in order to check whether there are any mistakes in spelling, grammar, punctuation etc. See process writing.

Prop noun An object used by the actors performing in a play or film. Teachers may give learners props to use when they are doing a role play in class.

Pupil profile chart A table or diagram used by teachers to record learners performance and progress in different skills during a course. See chart, assessment chart/assessment profile.

Puppet A model of a person or animal often made of paper or cloth, which a teacher or learners can move by putting their hand inside. Puppets are often used when teaching young learners.

Raise awareness To help learners to start to understand something that they may not already know by drawing attention to it. For example, if you teach learning strategies, it can raise learners' awareness of how to learn.

Ranking, rank ordering, prioritising rank verb Putting things in order of importance. In the classroom, a prioritising or rank-ordering activity is a communicative activity in which learners are given a list of things to rank (put in order of importance). It involves discussion, agreeing/disagreeing and negotiating.

Rapport, build rapport The relationship between the teacher and learners. Teachers try to build or create a good rapport or relationship with their learners.

Rationale The reason for doing something, e.g. the rationale for pre-teaching vocabulary before learners read a text is to help learners read the text more easily. When teachers plan a lesson, they think about a rationale for activities and procedures.

Read for detail: see detail. **Read for gist, global understanding:** see gist. **Read for mood:** see mood.

Realia Real objects such as clothes, menus, timetables and leaflets that can be brought into the classroom for a range of purposes.

Receptive skills When learners do not have to produce language; listening and reading are receptive skills. See productive skills.

Recast To reword a sentence or phrase to improve it.

Recycle To focus on words or structures that have been taught before, for revision and more practice.

Re-draft When a piece of writing is changed with the intention of improving it. A writer's first draft may be re-drafted. See draft, process writing.

Reference materials The materials which teachers and learners can use to find or check information, e.g. grammar books, dictionaries or CD-Roms.

Reflect on teaching, learning To think about a lesson after teaching it or to think about learning in order to decide what worked, what did not work and how to improve teaching/learning in the future.

Reflective (teachers) Teachers who look back on the lessons they have taught and think about what worked and what did not work in order to improve their teaching.

Reformulation noun, **reformulate** verb When a teacher corrects what a learner has said by repeating the sentence correctly, but without drawing the learners' attention to their mistake. This is usually the way parents 'correct' their young children's language mistakes. Compare with Recast.

Register The formality or informality of the language used in a particular situation. Formal register or language is that used in serious or important situations, e.g. in a job application. Informal register or language is that used in relaxed or friendly situations, e.g. with family or friends. Register may also refer to language which is specific to a particular group, e.g. technical register, scientific register.

Repetition noun, **repeat** verb To say something again, often for practice. This is often done in drills.

Report back verb When a learner tells the whole class what was discussed in groupwork or pairwork.

Response noun, **respond** verb A reply or reaction to communication such as a laugh, a smile, saying something. Teachers and learners may respond to each other in writing, speech or in the form of a facial expression.

Review noun + verb, revision noun, revise verb When a learner, often guided by the teacher, looks again at language that has already been taught in order to remember this language better. Teachers may choose to review vocabulary or grammatical structures in the classroom, for example, in order to help learners consolidate the language or to prepare for a test.

Revise, revision: see review. Note that American English usage of 'revise' implies editing, so it is better to use 'review' as many candidates for TKT are from South America.

Role-play A classroom activity in which learners are given roles to act out in a given situation, e.g. a job interview role-play where one learner would be the interviewer and the other learner would be the interviewee. Role-plays are usually done in pairs or groups.

Routine Something which is done regularly such as a teacher setting writing homework every Friday. Teachers try to develop some routine habits in the classroom, e.g. always asking learners to record new words with their meaning and an example sentence.

Rubric Written instructions for an exercise, activity or task in a test.

Scaffolding A term originally used to refer to teacher talk that supports pupils in carrying out activities and helps them to solve problems. Examples include simplifying tasks by breaking them down into smaller steps; keeping pupils focused on completing the task by reminding them of what the goal is; showing other ways of doing tasks. Scaffolding also includes support strategies for writing and speaking, examples of which are the use of substitution tables and language frames. Scaffolding is temporary support which is gradually taken away so that learners can eventually work without it.

Scan To read a text quickly to pick out specific information, e.g. finding a phone number in a phone book. See detail, gist, global understanding, skim.

Scheme of work A basic plan of what a teacher will teach for a number of lessons. Its aim is to try to ensure that lessons fit logically together, to give the teacher clear goals and to try to ensure a balance of language, skills, topics and activities over a number of weeks or months.

Seating arrangement, seating plan The way the learners sit in the classroom, e.g. in rows, in a circle around the teacher, in groups around different tables. A plan of where the learners should sit in the classroom.

Sentence completion A task-type in which learners are given parts of a sentence, e.g. the beginning or the end, and are asked to complete the sentence, using specific target language, e.g. At the weekend, I love ...

Sentence dominoes A pair or group game in which learners match half-sentences, in order to make full sentences. They do this by taking turns to join dominoes which, in the context of language teaching, are typically single pieces of paper with 2 half sentences on them, at either end of other dominoes. e.g. ...midnight / I went to university in ... would match with I went to bed at ...six years. As the game continues, learners develop a line of sentences.

Sentence level Looking at the language features of a text which are produced in sentences. Examples include use of imperative forms, use of cause and effect clauses or examples in a sentence. See word level and text level.

Sentence starter, sentence stem The beginning of a sentence which learners then complete orally or in writing. A type of scaffolding strategy, e.g. I like I love....

Sentence transformation A task-type in which learners are given a sentence and a prompt, and have to make a second sentence using the prompt so that it means the same as the first.

Sequence noun + verb A sequence is a series of things, which follow each other in a logical order. Learners can sequence pictures in a story, i.e. put them in order.

Set a question, task, test To give learners a question to answer or a task or test to do.

Set the scene, the context To explain or present the context of something learners will read, hear, talk or write about, to make the situation clear for them, e.g. before playing a recording a teacher might tell learners who the people are on the recording and where they are.

Settler noun An activity used to quieten and calm children perhaps done after a more lively activity. For example, a piece of copying or quiet drawing or colouring in. See stirrer.

Silent period The time when learners who are beginning to learn a first (or second) language prefer to listen (or read) before producing the language, e.g. babies have a silent period when they listen to their parents before starting to try to speak themselves.

Simplify verb, simplification noun To make something easier. Simplifying language or tasks is a common scaffolding strategy, for example.

Situational presentation A way of presenting new language through a simple story or situation. The teacher may use pictures or other aids to help him/her create the situation.

Skills The four language skills are listening, speaking, reading and writing. See develop skills, subskills, receptive skills, productive skills.

Skim To read a text quickly to get a general idea of what it is about. See detail, gist, global understanding.

Smiley A picture of a happy face . Teachers can use a smiley to point out good features of learners' written work. Learners can use a smiley to indicate strengths or progress in their own English, or to show features of a lesson they enjoyed.

Specification noun, to **specify** (aims) verb, **specific** adjective A clear and exact description of something, e.g. aims. Aims are specified at the beginning of a lesson plan and for individual stages in the lesson.

Speculate To guess something based on information you have, e.g. She might have time to go to the bookshop, but I'm not sure.

Stage, step A section of a lesson. Lessons work through different stages or steps such as lead-in, presentation, controlled practice etc.

Sticker A label with a picture or message on it that has 'glue' on the back of it. Teachers may use stickers to keep things on the classroom wall or on the board.

Stimulate discussion To encourage learners to talk about something. This can be done in different ways such as through a text or a picture.

Stimulate interest: see arouse interest.

Stirrer noun A lively activity teachers use to activate children in class. For example, a mingle or an action game. See settler.

Storyboard To show the events in a story sometimes with speech and thoughts or short text.

Storybook A book with stories for children.

Story corner A permanent space in the classroom where learners can tell each other stories or sit quietly and read stories.

Structural approach A way of teaching which uses a syllabus based on grammatical structures. The order in which the language is presented is usually based on how difficult it is thought to be.

Subskill Each of the four language skills can be divided into smaller subskills that are all part of the main skill, e.g. identifying text organisation (reading); identifying word stress (listening). See detail, gist, global understanding, scan, skim.

Substitution table A grid giving a choice of grammatical forms.

Supplementary material noun, supplement verb The books and other materials which teachers can use in addition to a coursebook, e.g. pronunciation practice materials.

Survey noun An activity in which learners find out information from others by asking questions or using questionnaires in order to practise speaking skills and/or specific language.

Swap verb To change one thing for another, e.g. in class a teacher could ask learners to swap partners so that they can work with someone different.

Syllabus This describes the language and skills to be covered on a course, and the order in which they will be taught. See curriculum.

Syllabus fit How a lesson fits in with the syllabus; how a lesson fulfils the syllabus requirements. See timetable fit.

Take risks When learners take risks they experiment with language.

Tapescript, audio script, transcript The written version of the words learners hear when doing a listening activity. These can often be found in a teacher's book or at the back of the learner's book.

Target language 1. The language which is the focus of the lesson or a part of the lesson. It could be grammar, lexis, functions or pronunciation. 2. The language being studied (often called the L2).

Target language culture The traditions and culture of the country whose language is being studied.

Task An activity that learners complete. For example, problem-solving activities or information-gap activities are tasks. A task usually focuses on communication. Task may also be used as another word for activity. See Task-based Learning (TBL).

Task-based Learning (TBL) A way of teaching in which the teacher gives learners meaningful tasks to do. After this the teacher may ask learners to think about the language they used while doing the tasks, but the main focus for learners is on the task itself. Project work is often task-based.

Task-type A set of questions that are all of one kind, e.g. multiple choice, gap-fill, matching.

Teacher-centred When the teacher is seen as the source of all knowledge in the learning process and acts as the provider of knowledge rather than making use of the knowledge and experience of the students to guide the learning process. See learner-centred.

Teacher role Teacher role refers to the different functions a teacher can have in a class and the different ways a teacher can manage the classroom and the learners, e.g. a teacher can choose to take a controlling role, giving directions or instructions at the front of the class or to take a less controlling role, monitoring learners as they work.

Teacher roles include:

Assessor Assessing learners' performance, behaviour, effort and contribution. Checking understanding. Evaluating learners' performance, behaviour, and contribution. Testing learner progress and level. Providing feedback on work, progress, behaviour and contribution.

Contributor Contributing ideas or information other than language, e.g. participating in discussions.

Counsellor Giving learners advice on difficulties they may have outside of their language class. Showing understanding of issues learners bring to the classroom from outside.

Diagnostician Diagnosing, evaluating learners' needs and difficulties.

Facilitator Developing learner autonomy. Enabling learners to fulfil their potential. Helping learners to access resources. Providing opportunities for individual learning.

Language resource Clarifying language. Correcting learner language. Consolidating learner language. Contextualising language. Eliciting language. Explaining language. Modelling language. Personalising language. Providing language input.

Manager Managing the learners, the lessons and procedures in the classroom, e.g. Controlling the group dynamic. Deciding on interaction patterns. Demonstrating tasks and activities. Developing rapport. Encouraging learners. Giving instructions. Motivating learners. Praising learners. Maintaining discipline. Responding to classroom problems as they happen.

Monitor/Observer Monitoring, observing and collecting information about learner performance, behaviour, contribution and effort

and progress. Keeping a written record of learners' work.

Narrator Narrating stories and things that have happened.

Planner Anticipating problems. Deciding on a methodology for lessons. Designing and adapting texts and materials for lessons. Preparing texts and tasks for learners. Selecting materials and texts for lessons.

Reflector Thinking about his/her own performance. Reflecting on learners' progress.

Test A formal **assessment** of a learner's language.

An **achievement** test is used to see how well learners have learned the language and skills taught in class. Achievement tests are often at the end of term or end of the year and test the main points of what has been taught in that time.

A **diagnostic** test is used to identify problems that learners have with language or skills. The teacher diagnoses the language problems learners have. It can also be used to diagnose learner strengths. It helps the teacher to plan what to teach, or what not to teach, in future.

An **objective** test is marked without using the examiner's opinion, e.g. true/false questions, multiple-choice questions. There is a clear right answer.

A **placement** test is often used at the beginning of a course in a language school in order to identify a learner's level of language and find the best class for them.

A **proficiency** test is used to see how good learners are at using the target language. The contents of a proficiency test are not chosen according to what has been taught, but according to what is needed for a particular purpose, e.g. English for hotel receptionists, English for studying at university, English for general communication. Cambridge ESOL First Certificate in English (FCE) and IELTS are examples of proficiency tests.

A **progress** test is used during a course in order to assess the learning up to a particular point in the course.

A **subjective** test is marked using the examiner's opinion about the quality of the answer. The answer is not simply right or wrong, e.g. marking written stories, compositions, interviews, conversations, story-telling.

A **summative** test is used at the end of a course. The focus is on the mark or grade given and feedback is not usually provided. See formative assessment.

Test-teach-test A way of teaching new language. The teacher asks learners to do a task to see how well they know a certain piece of language (this is the first test). The teacher then presents the new language to the learners (teach), then asks the learners to do another task using the new language correctly (this is the second test). This way of approaching teaching target language can be helpful if the teacher thinks the learners may already know some of the target language. It helps the teacher diagnose what the learners need to learn so that s/he can focus only on what learners need to learn in the presentation (teach) stage.

Text level The discourse features of a text. In an instruction text, for example, these would include: a statement about what is to be made, a list of items needed, steps written in chronological order, use of visuals or diagrams, etc. See word level and sentence level.

Text structure The way a text is organised. For example, an essay typically has an introduction, a main section and a conclusion.

Text type Texts that have specific features, e.g. layout, use of language, that make them part of a recognisable type of text, e.g. letters, emails, news reports.

Timeline A diagram that shows learners the relationship between tense and time. It is often used in language teaching to present the use of a new tense or to correct learners when they use tenses wrongly.

Timetable fit How a lesson fits logically into a sequence of lessons; how what goes before a particular lesson links to, and helps learners with, the following lesson.

Timing The likely time different activities or stages in a lesson plan should take. When teachers plan lessons, they think about how long each activity will take and they usually write this on their plan.

Topic The subject of a text or lesson.

Topic sentence A sentence that gives the main point or subject of a paragraph. This is usually the opening sentence in a paragraph.

Total Physical Response (TPR) A way of teaching in which the teacher presents language items in instructions and the learners have to do exactly what the teacher tells them, e.g. Open the window. Stand up.

Trace To copy a picture by putting transparent paper on top of it and following the lines with your pencil.

Train verb To teach someone to do a particular job or activity. For example, John trains people to sing. It also means to study or learn to do something. For example, I trained to be a teacher.

Trainee Someone learning to do a particular job or activity. For example, a trainee teacher is someone learning to be a teacher.

Trainer Someone whose job it is to teach people how to do a job. For example, a teacher trainer trains people to become teachers.

True/false questions A task-type in which learners read or listen to a text and decide whether statements are correct (true) or not correct (false).

Turn, turn-taking When someone speaks in a conversation this is called a turn. Speaking and then allowing another person to speak in reply is called 'turn-taking'.

Tutorial When a teacher talks to a learner individually or to a small group of learners to discuss their learning and give feedback on their progress in class.

Venn diagram A drawing of circles that cross over each other showing the similarities and differences between two or three objects, people, concepts, places. They are also used to show a whole set of items and a sub-set of those items, e.g.

Version A particular form of something in which some details are different from an earlier or later form of it, e.g. a written text may have different versions.

Visual aid A picture, a diagram or anything else the learners can look at which can help teachers illustrate form or meaning. See aids, realia.

Visualisation noun, **visualise** verb To form a mental picture of something. Visualisation can help learners to remember new words or

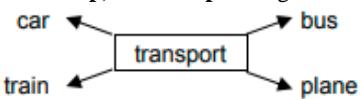
can be used for creative story-telling. A classroom activity where learners close their eyes and create mental images.

Wait time The time that teachers wait in order to give learners time to respond to questions rather than expecting an immediate response.

Warmer noun, **warm up** verb An activity that a teacher uses at the beginning of a lesson to give the class more energy. See energy levels.

Word bank A list of key words required for learning subject concepts which can be used to pre-teach, to support input and to help learners remember key subject vocabulary.

Word map, mind map A diagram which is used to make a visual record of vocabulary on the same topic, e.g.

Word snake A reading or writing activity involving words written in the shape of a snake. Each new word begins with the first letter of the previous word, e.g. Dog giraffe elephant tiger.

Wordsearch A grid in which each square has a letter of the alphabet. Words are hidden in the grid and learners have to find them.

Work out When learners try to understand how and why a particular piece of language is used or how it is formed. For example, learners read a text with different past tenses then look at the example sentences in the text and work out how the different tenses are used and how they are formed. See deduce meaning from context.

VI. Рекомендована література

Основна література

1. Bates, A. W. (2022). *Teaching in a digital age: Guidelines for designing teaching and learning* (3rd ed.). Tony Bates Associates Ltd. 2022. <https://pressbooks.bccampus.ca/teachinginadigitalagev3m/>
2. Scrinever J. *Learning Teaching. The Essential Guide to English Language Teaching*. Third Edition. Oxford : Macmillan Publisher Limited, 2011. 418 p.
3. Burgess Sally, Head Katie. *How to Teach for Exams*. Pearson Education Limited, 2005. 162 p.
4. *Insights into Remote Learning and Teaching. Teacher's Guide*. American Councils for international education. 2023. 87 p. <http://surl.li/ifvgiv>
5. Larsen-Freeman Diane, Anderson Marti. *Techniques and Principles in Language Teaching*. Third Edition. Oxford University Press. 2015. 252 p.
6. Marianne Celce-Murcia, Donna M. Brinton, Marguerite Ann Snow, David Bohlke. *Teaching English as a Second or Foreign Language*. Fourth Edition. National Geographic Learning. HEINLE CENGAGE Learning. 2014. 708 p.
7. Mary Spratt, Alan Pulverness, Melanie Williams *The TKT Course. Modules 1, 2 and 3*. Second edition. Cambridge University Press. 2011. 256 p.
8. Riddel David. *Teach EFL. The complete guide*. CPE Group Ltd. 2014.
9. Richards Jack C, Rodgers Theodore S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Third Edition. Cambridge University Press. 2014. 410 p.
10. Hordiienko Yuliia *Personalisation in ESL Teaching. Актуальні питання вивчення германських, романських і слов'янських мов і літератур та методики викладання іноземних мов: зб. тез доповідей Міжнар. наук. конф. (21–22 червня 2024 р.)*. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2024. С. 65–67.
11. Гордієнко Ю., Приходько С. *Різноманітні підходи до планування уроку англійської мови у ЗЗСО. Актуальні питання вивчення германських, романських і слов'янських мов і літератур та методики викладання іноземних мов: зб. тез доповідей Міжнар. наук. конф. (21–22 червня 2024 р.)*. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2024. С. 67–69.
12. Державний стандарт базової середньої освіти <http://surl.li/opwbra>
13. Державний стандарт початкової освіти <http://surl.li/lsecgj>
14. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» <http://surl.li/ysgpcf>
15. Закон України *Про повну загальну середню освіту* <http://surl.li/vjazcj>
16. Нова українська школа <http://surl.li/qvzelm>

Типові освітні програми / Модельні навчальні програми з англійської мови

1. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я., 1 - 2 клас. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 <https://bit.ly/3BPgkQh>

2. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3- 4 клас. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 <https://bit.ly/4fRdlEC>

3. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1-2 клас Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 <https://bit.ly/40b2NKX>

4. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3- 4 клас. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 <https://bit.ly/3W9iDV2>

5. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.) Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795 <https://bit.ly/4abPChy>

6. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5–9 класи. (Ред'ко В. Г., Шаленко О. П. та ін.)» <https://osvita.ua/school/program-program-5-9/83117/>

7. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10 – 11 класи <http://surl.li/nsbmel>

Додаткова література

1. Гордієнко Ю. А. Тренінг «Навчаємось педагогічної толерантності» : методичні рекомендації. Луцьк, 2017. 60 с.

2. Гордієнко Ю. А., Гусак Л. Є. Практика толерантної англомовної комунікації : методичні рекомендації. Луцьк, 2017. 176 с.

3. Гордієнко Ю. А., Сорокіна Л. Є. Експериментальне дослідження моделі формування педагогічної толерантності майбутніх учителів іноземних мов початкової школи. Актуальні питання іноземної філології Луцьк, 2018. № 9. С. 52–59.

4. Гордієнко Ю. А., Домальчук Л. Методи ефективного інклузивного навчання в освітніх закладах. Теоретичні та практичні аспекти створення інклузивного освітнього середовища на заняттях з іноземної мови : зб. матер. Наук.-метод. сем. (м. Луцьк, 19 травня 2022 р.) / упоряд.: Н. П. Яцишин. Луцьк, 2022. С. 8–12.

5. Навчально-методичний посібник з підготовки рефератів, курсових робіт та наукових статей (для студентів гуманітарних спеціальностей ОКР Бакалавр, ОКР Магістр) / Упорядники М. М. Яцишин, Н. П. Яцишин, Ю. А. Гордієнко, Т. П. Семенюк. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 212 с.

6. Осіпова В. О., Гордієнко Ю. А. Навчання письму здобувачів ЗЗСО на уроках англійської мови. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки та освіти України в особливих умовах євроінтеграції» 3-4 травня 2023 року. Вінниця, 2023. С. 51–53.

Інтернет ресурси

1. <https://e2u.org.ua/>
2. <https://www.merriam-webster.com/>
3. <https://learnersdictionary.com/>
4. <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>
5. <http://www.bbc.co.uk/programmes/p05h5ql3>
6. <https://americanenglish.state.gov/>
7. <https://puzzle-english.com/>
8. <https://mangolanguages.com/index.html>
9. <http://learnlanguage.tools.com/livemocha/>
10. <https://www.livinglanguage.com/products/english/>
11. <http://www.elllo.org/>
12. <http://www.esl-lounge.com/student/listening.php>
13. <http://learnenglishTeenagers.britishcouncil.org/skills/listening-skills-practice>
14. <http://ed.ted.com/lessons>

15. <http://www.esolcourses.com/content/topicsmenu/listening.html>
16. <http://www.eslvideo.com/index.php>
17. <https://www.learningforjustice.org/>
18. <https://www.ted.com/>
19. <https://www.mentimeter.com/>
20. <https://wordwall.net/uk>
21. <https://uk.padlet.com/>
22. https://www.canva.com/uk_ua/
23. <https://www.woodpeckerlearning.com/>
24. <https://quizlet.com/uk>